

Handläggare
Daniel Edenborgh
Telefon: 08-50842252

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2023-03-23

Medborgarförslag - Fyrverkerifritt Norra Djurgårdsstaden och Hjorthagen

Svar på medborgarförslag, Dnr ÖST 2023/31

Förvaltningens förslag till beslut

Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslaget.

Sammanfattning

I medborgarförslaget framförs det att fyrverkerier används i en omfattande utsträckning under nyårshelgen utan hänsyn till människa, djur eller natur. Därför föreslås att Norra Djurgårdsstaden, Hjorthagen och Nationalstadsparken görs till en fyrverkerifri zon.

Förvaltningen konstaterar efter genomförd utredning att det inte krävs polistillstånd för privatpersoner att använda fyrverkerier av konsumentkaraktär, att fyrverkerier inte längre innehåller otillåtna ämnen och att det bedöms att fyrverkerier har en begränsad påverkan på stadens vilda fauna. Möjligheten för kommuner att införa lokala fyrverkeriförbud har lagstöd för begränsade geografiska områden, exempelvis runt ett sjukhus. Förvaltningen bedömer därför att ett förbud mot fyrverkerier inte förefaller tillämpligt inom det område som förslagsställaren avser i medborgarförslaget.

Bakgrund

Medborgarförslaget inkom till Östermalms stadsdelsnämnd den 9 januari 2023.

Ärendet

Förslagsställaren önskar att Stockholms stad gör Norra Djurgårdsstaden, Hjorthagen och Nationalstadsparken till en fyrverkerifri zon.

Förslagsställaren menar att fyrverkerier används i en omfattande utsträckning, främst under nyårshelgerna utan hänsyn till påverkan på människor, djur eller natur. Förslagsställaren skriver också att fyrverkerier kvarlämnar en stor mängd avfall spridd över gator, parker, vatten och nationalstadspark och menar därför att användandet av fyrverkerier går tvärt emot Norra Djurgårdsstadens miljöprofil.

Lagrum

I Stockholms stad krävs det alltid tillstånd för att avfyra fyrverkerier, oavsett dag på året, av typkategori F2, F3 och F4. Det krävs generellt inte tillstånd för att använda fyrverkerier av typkategori F1. Denna märkning ska finnas på de fyrverkerier som finns till försäljning.

Undantag från tillståndskravet är användandet av fyrverkerier av konsumentkaraktär, som redovisas i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) föreskrifter MSBFS 2019:1, bilaga 1. Stockholms stads juridiska avdelning tolkar ordningslagen och MSBs föreskrifter att tillståndskravet är avsett att träffa mer omfattande arrangemang där en större mängd fyrverkerier ska användas, och inte privatpersoners fyrverkerianvändande på exempelvis nyårsafton.

Därutöver kan en kommun enligt ordningslagen meddela mer preciserade föreskrifter för att förhindra att människors hälsa eller egendom skadas till följd av användningen av pyrotekniska varor. Stockholms stad har inga lokala föreskrifter kring användandet av fyrverkerier.

Utgångspunkten vad gäller lokala ordningsföreskrifter är att de inte får lägga onödigt tvång på allmänheten eller innebära en obefogad inskränkning i den enskildes frihet. Detta innebär bl.a. att förbud eller påbud ska begränsas till att gälla endast för begränsade områden där det verkligen behövs. Exempel på begränsade områden kan vara ett område kring ett sjukhus, vårdhem eller innetorg.

Ämnesinnehåll i fyrverkerier

Kemikalieinspektionen (KemI) har i nationella tillsynsprojekt kontrollerat ämnesinnehåll i fyrverkerier. Analyser av konsumentprodukter har gjorts i fyra olika projekt 2010, 2011, 2015 och senast 2020. Fyrverkerierna analyserades avseende innehåll av hexaklorbensen (HCB), bly, kvicksilver, kadmium och krom. De förbjudna ämnena hexaklorbensen och kvicksilver innebär en hälsorisk för de som tillverkar fyrverkerierna, och när fyrverkerierna skjuts upp utgör de en fara för miljön. Fyrverkerier

som innehåller förbjudna ämnen får inte importeras och/eller säljas i Sverige.

Vid de första tillsynsprojekten innehöll flera av de analyserade fyrverkeripjäserna höga halter av ämnen som HCB, bly och krom. Vid det senaste tillsynsprojektet som genomfördes 2020 inspekterades samtliga importörer i Sverige och analyser genomfördes på två till fyra produkter från varje importör. Totalt analyserades 27 produkter, men inte för någon av de analyserade produkterna kunde något otillåtet ämne påvisas. En av kemikalieinspektionens slutsatser då var att det i tillsynsprojektet och i diskussioner med företagen påvisats en stor skillnad i ökad medvetenhet om kemikalieinnehåll, inte bara i Sverige utan också hos de kinesiska tillverkarna.

Nationalstadsparken

Den 27 kvadratkilometer stora nationalstadsparken ägs i huvudsak av staten genom Statens fastighetsverk men även kommunerna Lidingö, Solna och Stockholm är markägare till viss del. Stockholms stad äger östra delen av Ladugårdsgärdet med Kaknäs och området kring Bellevue. Cirka 80 procent av marken sköts av Kungliga Djurgårdens Förvaltning.

Länsstyrelsen har ansvaret för det områdesskydd som gäller för nationalstadsparken. I samband med handläggningen av detta medborgarförslag meddelade länsstyrelsen att nationalstadsparkens bestämmelser endast tillämpas vid vissa provningar enligt miljöbalken och andra särskilt angivna lagar. Bestämmelsen kan inte tillämpas självständigt som en tillstånds- eller dispensprovning.

Stockholms stads miljöförvaltning

Miljöförvaltningen är den myndighet som ansvarar för miljön i Stockholms stad, både utomhus och inomhus. Miljöförvaltningen bedömer att fyrverkerier har en begränsad påverkan på stadens vilda fauna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på specialistenheten inom den administrativa avdelningen, i samråd med juridiska avdelningen, kemikaliecentrum och naturmiljöenheten på miljöförvaltningen samt stadsutvecklingsprojektet Norra Djurgårdsstaden.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Östermalms stadsdelsnämnd tackar för medborgarförslaget och delar förslagsställarens uppfattning om att användandet av fyrverkerier kan vara ett problem, inte minst för tamdjur och djurägare.

Förvaltningen konstaterar efter genomförd utredning att det inte krävs polistillstånd för privatpersoner att använda fyrverkerier av konsumentkaraktär, att fyrverkerier inte längre innehåller otillåtna ämnen och att det bedöms att fyrverkerier har en begränsad påverkan på stadens vilda fauna.

Kommuners möjlighet till att införa förbud i de lokala föreskrifterna är enligt ordningslagen avsedd att gälla geografiskt begränsade områden, exempelvis runt ett sjukhus. Stadsutvecklingsområdet Norra Djurgårdsstaden omfattar ett geografiskt område på 236 hektar och Nationalstadsparken 2700 hektar. Förvaltningen konstaterar därför att ett förbud mot fyrverkerier inte förefaller tillämbart inom det område som förslagsställaren avser i medborgarförslaget.

Jesper Ackinger
Stadsdelsdirektör
Östermalms
stadsdelsförvaltning

Helena Näslund
Avdelningschef
Östermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Medborgarförslag – Fyrverkerifritt Norra Djurgårdsstaden och Hjorthagen.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jesper Ackinger, Stadsdelsdirektör	2023-03-07
Helena Näslund, Avdelningschef	2023-03-07